

Z prowincji do metropolii – przypadek Saszy Blondera

modus

prace z historii sztuki
art history journal
xviii, 2018

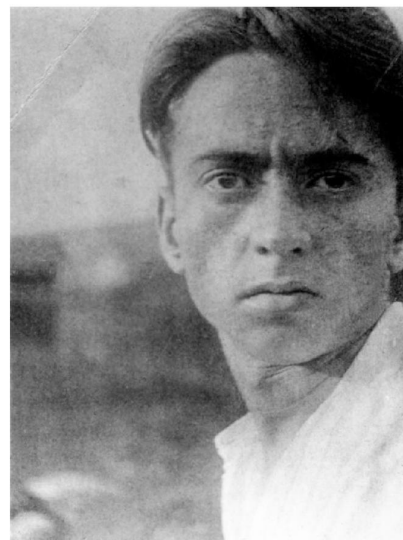

For English – see p. 163

NATASZA STYRNA

Szasza Blonder (1909–1949, il. 1) był jednym z najbardziej aktywnych i utalentowanych członków przedwojennej I Grupy Krakowskiej. Mimo to o jego życiu i twórczości napisano do tej pory niewiele, a jego interesujący dorobek nie został poddany dogłębniejszej analizie. Te dwa wątki, twórczość i koleje losu artysty, splatają się w przypadku Blondera bardzo mocno. Jego rysunki i obrazy wypełniają postaci przyjaciół, członków rodziny, domowe sprzęty, które zawsze miał pod ręką, pejzaże z rodzinnych stron. W każdym z tych przypadków artysta zdradzał bardzo emocjonalną postawę wobec studiowanego tematu. Był ekspresjonistą, portretując ludzi, z którymi się stykał, podobnie traktował świat wokół siebie, krajobrazy przesuwające się przed jego oczami, miejskie scenki pojawiające się w jego pracach, najbanalniejsze otaczające go przedmioty. Równocześnie potrafił zachować dystans – to wszystko stanowiło dla niego przede wszystkim pożywkę, którą karmił swoje malarstwo, zaspakał potrzebę wypowiedzenia się, wyrzucenia z siebie nadmiaru obserwacji.

Tworzył z niezwykłą pasją, gdy się patrzy na jego rysunki można powiedzieć – wręcz gorączkowo. W jego pracach wyczuwa się jakąś zachłanność, żeby opisać wszystko, co znajdowało się w zasięgu jego wrażliwości jeszcze lepiej, dosadniej, próbując różnych środków wyrazu, sięgając czasem po całkowicie odmienne konwencje stylowe, aby odkryć ich potencjał i wybrać najodpowiedniejszy z języków wypowiedzi. Podobna była biografia artysty, pełna nieoczekiwanych zwrotów, chwil niepokoju i rozdarcia, dylematów, z którymi starał się uporać – historia człowieka, który szukał swojego miejsca na ziemi, chyba bezskutecznie, miotany między podolską prowincją, skąd pochodził, Paryżem, Krakowem, Warszawą i innymi miejscami w ciągu jego dość krótkiego życia.

1. Sasza Blonder, fotografia wykonana w Czortkowie 15 września 1927 roku, kolekcja Hélène Feydy-Blondet i Marca Blondela.

ARTYKUŁY

151